

TDE 333 - Klasik Türk Edebiyatında Mesnevi

Mustafa Altuğ YAYLA

altug.yayla@samsun.edu.tr

Dersin Tanıtımı

Bu ders, Osmanlı edebiyatında anlatmanın araçlarından biri olarak mesneviyi tarihsel gelişimi, türsel çeşitliliği ve toplumsal işlevleri çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. İlk haftalarda mesnevilerin yapısı, konuları ve hedef kitlesi tartışılacak; erken dönemden imparatorluklaşma sürecine ve şehirli seçkinlerin edebî dünyasına kadar mesnevilerin farklı bağlamlardaki kullanımı ele alınacaktır. Dersin ikinci bölümünde aşk, ahlak ve tasavvuf temalı mesnevilerin yanı sıra surnameler, sakinâmeler, sergüzeştname, şehrengizler ve ansiklopedik mesneviler gibi alt türler üzerinde durulacak; bu metinlerin Osmanlı toplumundaki kültürel ve estetik işlevleri değerlendirilecektir. Öğrenciler, birincil kaynak metinler ile eleştirel okumaları bir arada takip ederek mesneviyi hem edebî bir tür hem de toplumsal bir ifade biçimi olarak kavrama imkânı bulacaklardır.

Dersin Gereklilikleri

- Vize %40, Final %60 şeklindedir.
- Değerlendirme haftalarında sunum yapan öğrenciler, vize sınavından ilaveten 10 puan kazanabilir.

Temel Okuma Önerileri

- Mustafa Çiçekler, “Mesnevi (DİA Maddesi),”
- Muhsin Macit, “Mesneviler (1453-1600),”
- Ali Fuat Bilkan, “Mesneviler (1600-1700),”
- Osman Horata, “Mesneviler (1700-1800),”

İzlençe

Hafta 1	Dersin Tanıtımı
Hafta 2	Osmanlı Edebiyatında “Anlatmanın Araçları” ve Nazım/Mesneviler
Hafta 3	Okumanın Değerlendirilmesi - Walter Benjamin, “Hikaye Anlatıcısı”
Hafta 4	Mesnevilerde Yapı, Kısımlar ve Anlatım Teknikleri
Hafta 5	Beylikler ve Erken Dönem Osmanlı’da Mesneviler (1200-1450)
Hafta 6	İmparatorluk Döneminde Mesneviler (1450-1550)
Hafta 7	Şehirli Seçkinlerin Elinde Mesneviler (1550-1800)

Vize

Hafta 8	Aşk Odaklı Mesneviler
Hafta 9	Ahlak ve Din/Tasavvuf Odaklı Mesneviler
Hafta 10	Yerleşen Mesneviler - Hatice Aynur, “Türkî-i Basit Hareketini Yeniden Düşünmek,”
Hafta 11	Okumanın Değerlendirilmesi - Nuran Tezcan, “Sebeb-i Teliflere Göre Mesnevi Edebiyatının Tarihsel Dönüşümü,”
Hafta 12	Surnameler ve Sakinâmeler
Hafta 13	Sergüzeştname ve Şehrengizler
Hafta 14	Ansiklopedik Mesneviler